

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 1, 57 en 59 - 63
Ochtenddienst
H. Avondmaal

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen: Psalm 65 : 1 en 3**
- 4 Lezing van de wet**
- 5 Zingen: Psalm 130 : 2 en 4**
- 6 Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7 Schriftlezing: Lucas 1 : 57 - 80**
- 8 Tekst: Lucas 1 : 57 : 59 - 63**
- 9 Woordbediening**
- 10 Zingen: Gezang 48 : 1 en 2**
- 11 Dankzegging en voorbede**
- 12 Collecte**
- 13 Zingen : Gezang 48 : 3 en 4**
- 14 Klaarmaken tafel: Gezang 179a**
- 15 Tijdens viering: Gezang 78, Gezang 83, Lied 356, Psalm 2**
- 16 Slotzang: Psalm 85 : 1 en 4**
- 17 Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Ik bedien u vanmorgen het Woord van de HERE onder het volgende thema:

[Thema] Zacharias en Elisabeth ontvangen een kind voor de wereld.

Als er een kind geboren wordt, dan is dat natuurlijk allereerst een ingrijpende en vaak ook heel blijde gebeurtenis voor de ouders. **[Ontvangen = vreugde]** Zeker bij een eerste kind. Niet dat tweede of derde kinderen minder gewenst zijn, maar bij zo'n eerste kind wordt je voor het eerst vader en moeder. Je krijgt de verantwoordelijkheid over een klein en hulpbehoevend mens. Een grote verantwoordelijkheid is dat. Er zit ook vreugde in over het voortgaan van de generaties. Iedereen begrijpt wel hoe belangrijk de geboorte van zo'n kleintje is. Het is ook de wens van heel veel mensen om kinderen te krijgen en daarvoor te zorgen. Het is voor heel veel getrouwde mensen dan ook een bron van verdriet als ze geen kinderen ontvangen. **[Kinderloosheid= verdriet]** Het is een verdriet waar we ons bijna allemaal wel wat bij kunnen voorstellen. Al is het voor mensen met kinderen vaak heel moeilijk voor te stellen, hoe ingrijpend en pijnlijk het is als je geen kinderen hebt. Want het speelt niet alleen op de leeftijd dat leeftijdgenoten kinderen krijgen. Je wordt er je leven lang bij bepaald. Want gaat u maar na hoeveel we met elkaar praten over kinderen. Ze gaan naar school, ze doen examen, ze krijgen verkering, ze doen belijdenis van hun geloof, ze trouwen, ze krijgen kinderen. Altijd gebeurt er wel rond met kinderen of kleinkinderen.

In veel culturen komt daar ook nog eens bij dat het geen kinderen krijgen voor vrouwen in het bijzonder vernederd is. **[In Israël]** Want in veel culturen is dat hun belangrijkste taak. Bijna het doel van hun bestaan. Ook in de Bijbel valt op diverse plaatsen te lezen hoe diep vrouwen daaronder lijden. We kunnen denken aan Rachel, de vrouw van Jacob. Aan Hanna, de moeder van Samuël. Hoe verdrietig was ze niet. En voor de vrouwen in Israël kwam daar ook nog eens bij dat ze in de weg van het moederschap bijdroegen aan het herstel van het leven. Want het zaad van de vrouw zou de slang de kop vermorzelen, had de HERE in het paradijs gezegd. Het verdriet van Zacharias en Elisabeth zal dan ook heel groot geweest zijn over het feit dat ze geen kinderen van de HERE hadden ontvangen. En uit de gebeurtenissen rond de geboorte van Johannes wordt duidelijk dat hun omgeving het erg met ze te doen had.

[Reden tot vreugde] Want als de buren en familie horen dat Elisabeth bevallen is van een gezonde zoon, dat is er ook bij hen grote blijdschap. Wat een feest voor Elisabeth en Zacharias, nu zijn ze op hun hoge leeftijd toch nog vader en moeder geworden. En als de achtste dag is aangebroken, de dag waarop het jongetje besneden moet worden, dan zijn velen van hen erbij aanwezig. Of die achtste dag ook de dag was waarop een kind officieel zijn naam ontving is niet helemaal duidelijk. Over de gebruiken op dat gebied is weinig bekend. Maar in ieder geval komt de naam van het kind ter sprake. En blijkbaar ging iedereen ervan uit dat het kind, net als zijn vader Zacharias zou heten. Een naam uit de familie. Als teken dat de geslachten doorgaan en de familienaam in stand blijft. Want anders dan in onze tijd hadden mensen geen voor- en achternaam. De achternaam geeft bij ons de doorgaande lijn aan. Soms ook de voornaam, maar dat niet altijd. Maar in Israël kende men dat onderscheid niet.

[Geen kleine Zacharias] De buren en familie willen het kind Zacharias noemen, maar Elisabeth grijpt met grote beslistheid in als ze dat merkt. In de NBV staat een uitroepteken achter haar woorden. En dat uitroepteken staat er terecht. Want dit mag echt niet gebeuren. Want de engel die aan Zacharias in de tempel was verschenen, was heel duidelijk geweest. Ze moeten het kind 'Johannes' noemen. En Zacharias heeft aan den lijve ondervonden wat er gebeurt als je de HERE niet op zijn woord gelooft. Hij is nu al meer dan negen maanden niet in staat om te spreken. De familie en vrienden vinden het maar niets dat Elisabeth het kind Johannes wil noemen. Maar Elisabeth is heel beslist. Zij weet best dat het geen naam is die verder in de familie voorkomt, maar ze blijft bij haar standpunt. Dus richten ze hun aandacht op Zacharias. Want hij is de vader en heeft natuurlijk het laatste woord. Maar Zacharias is blijkbaar wat op de achtergrond en heeft de discussie niet gevolgd. Ze moeten hem erbij halen en vragen hem aan te geven hoe het kind moet heten. Nadat ze hem een schrijftablet hebben gegeven, schrijft hij: 'Johannes is zijn naam'.

Dit is een opmerkelijke zin. Want iedereen is bezig met het proces van naam geven. Maar Zacharias is dat stadium duidelijk al voorbij. Hij schrijft niet: zijn naam zal Johannes zijn. Maar hij schrijft: zijn naam is Johannes. Het kind heeft al een naam en die naam is Johannes. Het kind had al een naam voordat het geboren was. Mogelijk hebben ze al voor zijn geboorte zo over hem gesproken. Voor zover dat natuurlijk ging

met Zacharias handicap. Johannes is zijn naam. Dat betekent: de HERE is barmhartig. De HERE trekt zich het lot van hen die lijden aan en verlicht hun ellende.

Met de naam Johannes, een naam die niet in de familie voorkomt, wordt duidelijk dat dit kind niet in de eerste plaats een kind van God is voor een oud kinderloos echtpaar.

[Een kind voor de wereld] Dit kind is een kind van God voor een wereld in nood. Dit kind heeft een bijzondere taak van de HERE ontvangen. Zoals zijn vader daar ook even later over zingt. Dit kind zal de profeet van de Allerhoogste zijn. Hij zal voor de Verlosser van de wereld uitgaan om de weg voor hem gereed te maken. Hij zal het volk bekendmaken dat redding voor hen mogelijk is. Deze verlosser komt dus niet om een bepaalde elite te redden. Maar hij komt om het volk te redden. Het doet er niet toe of je rijk bent of arm, geleerd of eenvoudig. De redding vindt ook niet plaats op basis van eigen goede werken. Redding vindt plaats op basis van vergeving van zonden. Dat was de reden waarom deze kleine Johannes in de wereld was gekomen. In hem toonde God zijn barmhartigheid. Lang heeft hij niet geleefd. Hij is niet veel ouder geworden dan een jaar of 30. Hij heeft veel geleden en is een gewelddadige dood gestorven. Hij is nooit getrouwd. Hij is nooit vader geworden. Hij heeft Elisabeth en Zacharias geen kleinkinderen geschonken. Maar toch was hij een grote vreugde voor zijn ouders. Ja, een grote vreugde voor de wereld. Want hij maakte deel uit van Gods plan tot redding van verloren mens, tot redding van u en mij.

Amen